

ชื่อเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักรู้และรูปแบบการดำเนินชีวิตของ
เยาวชนไทยเกี่ยวกับ “ภาวะโลกร้อน”

Title Information Exposure, Awareness and Lifestyle of Thai
Adolescents about “Global Warming”

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail:kanchana@utcc.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย 2. เพื่อศึกษาความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย 3. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย 4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย 5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย การวิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการ สทนากลุ่ม สํารวจด้วยแบบสอบถาม จำนวน 2,570 คน และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ทางสื่อโทรทัศน์ มีการเปิดรับแบบจบบ้างไม่จบบ้าง มีลักษณะเข้าใจเนื้อหาที่นำเสนอแบบเข้าใจบ้าง มีความเห็นว่าข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนมีความเพียงพอปานกลาง มีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนบางครั้ง เยาวชนมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่รักษาภาวะโลกร้อนในลักษณะทำบ้างไม่ทำบ้าง โดยการกระทำที่ทำมากที่สุดคือ ไม่ช่วยโรงเรียนประหยัด น้ำ ไฟฟ้า และเปิดไฟฟ้านอนตอนกลางคืน ความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน พบว่าเยาวชนรู้ว่า การตัดไม้ทำลายป่า จะทำให้น้ำท่วมโลกในอนาคตได้ อากาศที่ร้อนขึ้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการเผาขยะ และเยาวชนตอบผิดมากที่สุดคือ การทำฟาร์มสัตว์ ส่งผลให้อากาศร้อนขึ้นในแต่ละปี นอกจากนี้เยาวชนมีความต้องการให้ดารารับเป็นฟรีเซ็นเตอร์ โดยให้มีการเสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ส่วนการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนกับความตระหนักรู้มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความตระหนักรู้ด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อน ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักรู้ รูปแบบการดำเนินชีวิต ภาวะโลกร้อน เยาวชนไทย

Abstract

The purposes of this research were 1. To study the information receiving of Thai adolescents about global warming. 2. To study the awareness of Thai adolescents about global warming 3. To study the lifestyle of Thai adolescents which cause global warming. 4. To study the correlation of Thai adolescents information receiving behavior about global warming and the awareness of global warming 5. To study the correlation of Thai adolescent's awareness of global warming and their lifestyle which cause global warming. The research data was collected by using Thai adolescent's focus group, analysis

of 2,570 Thai adolescent's questionnaires and depth interviewing of academic and mass communication experts. The major findings had found that most Thai adolescents had experience about global warming information receiving from television; however, the information receiving was sometime finish and understand what the TV program present about global warming. They, also, seldom follow the information about global warming which present trough media. However, they suggested that the movie stars to be global warming presenter and shown on channel 7. Life style, most Thai adolescents had infrequently saved global warming and Thai adolescents behaviors which cause global warming were wasted school's electricity, water and sleeping with light on. Awareness, Thai adolescents had known that destroy forest would caused flooding and incineration would cause hot weather. They had wrong answer about cattle would cause hot weather. Thai adolescent's information receiving behavior about global warming had correlation with the awareness of global warming at significant of .01 and, as well, Thai adolescent's awareness of global warming had correlation with lifestyle which causes global warming at significant of .01.

Keywords : information exposure, awareness, life style global warming, Thai adolescents

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศอันเกิดจากอุณหภูมิโลกสูงขึ้น หรือที่เรียกว่า “ภาวะโลกร้อน” นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่า มนุษย์มีส่วนทำให้เกิดปรากฏการณ์ รวมทั้งมีกิจกรรมที่ทำให้มีความรุนแรงกว่าที่ควรจะเป็นตามธรรมชาติ (ภาควิชาชีพสิกส์, คณะวิทยาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: 2550) การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน สื่อมวลชนต้องกำหนดเรื่องราวเกี่ยวกับ”ภาวะโลกร้อน” ให้เป็นวาระสำคัญ (Agenda Setting) เพื่อให้เยาวชน (ผู้รับ) ซึ่งถือเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ เห็นว่าเรื่องภาวะโลกร้อนเป็นเรื่องใกล้ตัวและทุกคนสามารถช่วยลดภาวะดังกล่าวได้

การนำเรื่องเกี่ยวกับการจัดวาระสำคัญด้วยสื่อนั้นอาจนำมาอธิบายได้ว่า สื่อมวลชน สามารถสร้างประเด็นในเรื่องของภาวะโลกร้อนให้เกิดขึ้นกับผู้รับได้ด้วยการเสนอเป็นเรื่องสำคัญและการนำเสนออย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสามารถสร้างความตระหนักรู้ให้เกิดขึ้นได้ และเมื่อบุคคลมีความตระหนักรู้แล้ว ก็ย่อมคาดเดาได้ว่า บุคคลนั้นย่อมมีรูปแบบการดำเนินชีวิต ที่สอดคล้องกับความตระรู้นั้น ๆ ดังจะยืนยันได้จากผลการวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หอยหลอดของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์หอยหลอดมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หอยหลอด (วีระศักดิ์ จรินทร์รัตนกร : 2546) ดังนั้น เยาวชนอาจจะต้องมีความตระหนักรู้ (ความเข้าใจ) เกี่ยวกับเรื่องภาวะโลกร้อนที่ถูกต้องก่อน จึงจะทำให้สามารถปฏิบัติตนหรือมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ลดภาวะโลกร้อนได้ถูกต้อง

การสร้างความตระหนักรู้ที่จำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องได้รับความรู้ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นจำนวนมากพอสมควร รวมทั้งความตระหนักรู้ก็จะต้องเป็นความตระหนักที่ถูกต้องถึงจะมีผลต่อพฤติกรรมที่ถูกต้องเช่นกัน ดังนั้น ก่อนที่จะหาแนวทางในการสร้างความตระหนักรู้และรูปแบบการดำเนินชีวิตในเยาวชนให้มีลักษณะที่รักษาภาวะโลกร้อนนั้น จึงจำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องทราบก่อนว่า เยาวชนกลุ่มนี้มีระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนมากน้อยเพียงไร รวมทั้งการเปิดรับข่าวสารนั้นมีผลต่อความตระหนักรู้หรือไม่ และความตระหนักรู้นั้นมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการลดภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย
2. เพื่อศึกษาความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย
3. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

นิยามศัพท์

การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การเลือกเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน จากสื่อบุคคลและสื่อมวลชน ความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน หมายถึง การมองเห็นถึงความสำคัญในปัญหาอันเกิดจากภาวะโลกร้อน หรือการสำนึกถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน

รูปแบบการดำเนินชีวิตในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดที่ครอบคลุมในเรื่องเกี่ยวกับ กิจกรรม (Activities) ความสนใจในเรื่องราว (Interest) และความคิดเห็น (Opinions) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว อันมีผลต่อภาวะโลกร้อน

เยาวชนไทย หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในช่วงปีการศึกษา 2551

ภาวะโลกร้อน หมายถึง การที่ อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้น อันเป็นผลเกิดจากภาวะเรือนกระจก

สมมติฐานการวิจัย

1. การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กันกับความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย
2. ความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กันกับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากเป็นการศึกษาภาคบังคับ จึงทำให้เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี ต้องอยู่ในสถานศึกษาทุกคน
2. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะศึกษาผลหรือการกระทำอันเกิดจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินโครงการภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM)

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ทราบพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการเสนอแนะการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน
2. ได้ทราบความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความตระหนักรู้
3. ได้ทราบรูปแบบการดำเนินชีวิต ที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย สำหรับเป็นแนวทางในการเสนอแนะรูปแบบการดำเนินชีวิต เพื่อลดภาวะโลกร้อน

4. ได้ทราบความสัมพันธ์ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของและความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

5. ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทยและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

1. การสนทนากลุ่ม (focus group) โดยศึกษาจากเยาวชนอายุระหว่าง 13-15 ปี จำนวน 8 คน เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ รูปแบบการดำเนินชีวิต และข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. การสำรวจ (survey method) โดยการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อน เพื่อศึกษาความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย และเพื่อเปรียบเทียบความตระหนักรู้ด้านความรู้จำแนกตามความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

3. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (depth-interview) เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ปัญหาอันได้จากผลการสำรวจจากแบบสอบถาม

เครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaires)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 7 ส่วน จำนวนทั้งสิ้น 122 ข้อ

1.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความตระหนักรู้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังนี้

1.1.1 ความเที่ยงตรง (Validity)

ในเบื้องต้นได้มีการสร้างตามองค์ประกอบของตัวแปรที่ต้องการศึกษา จึงมีความเที่ยงตรงตามโครงสร้างระดับหนึ่ง และในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและตามโครงสร้างของแบบสอบถามชุดนี้ได้ทำการตรวจสอบโดย

การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา และภาษาโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2 และ3

การหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC: Index of Item-Objective Congruence) กับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา จำนวน 5 คน โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นอาจารย์สอนวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสและอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ในภูมิภาค ต่าง ๆ ครอบคลุม ทั้ง 5 ภาค

1.1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รวมทั้งชุด มีค่า Alpha = .9066 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่เชื่อมั่นได้

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Structured Interview) มีการกำหนดประเด็นคำถามคร่าว ๆ ไม่มีการกำหนดคำตอบไว้ตายตัว คำถามมีลักษณะยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความชำนาญของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน โดยคำถามที่ใช้ถามผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นคำถามที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของความเชี่ยวชาญของแต่ละคน แต่อยู่ภายใต้การหาแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน โดยสัมพันธ์กับผลที่ได้รับจากแบบสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับภาวะโลกร้อน นักนิเทศศาสตร์ และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประจำปีการศึกษา 2551 คน ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 2889,357 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ: 2550)

2. กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือก

2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เป็นกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 13-15 ปี เลือกโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ในลักษณะแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้การพิจารณาจากคุณสมบัติพื้นฐานคือ อายุ และเพศ เป็นหลัก โดยการให้ครูใหญ่และครูประจำชั้นเป็นผู้ระบุและคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมให้ตามจำนวนที่ต้องการ

2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องกับการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาและมีประสบการณ์สอนใกล้ชิดกับเยาวชนอายุ 13-15 ปี และมีความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน อาศัยอยู่ในจังหวัดที่อยู่ในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ การคัดเลือกนั้นกระทำโดย ชั้นที่ 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Selective Sampling) ชั้นที่ 2 ให้หน่วยตัวอย่างแนะนำบุคคลที่เหมาะสมต่อ ๆ ไป จนได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ (Snowball Sampling) คือจำนวน 9 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อการวัดและประเมินผลระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความตระหนักรู้และรูปแบบการดำเนินชีวิต การสุ่มตัวอย่างเพื่อในขั้นตอนนี้ใช้การสุ่มโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยคำนึงถึงความน่าจะเป็นของแต่ละหน่วยประชากรที่จะได้รับการเลือกเป็นไปในวิธีการสุ่มแบบไม่เฉพาะเจาะจง เพื่อนำผลไปใช้สรุปอ้างอิงถึงประชากรเป้าหมาย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยแบ่งลำดับชั้นเป็น ภาคกลาง เหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออก ตะวันตก และใต้ โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายสุ่ม (Sample Random Sampling) จากการจับฉลากรายชื่อจังหวัด อำเภอและโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยการขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องคือครูประจำชั้น เป็นหลัก

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษาความคิดเห็นในวงกว้าง จึงต้องศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่และกระจายไปตามทุกภาคของประเทศ จึงได้กำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 2% ระดับความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ Taro Yamane ซึ่งวิธีการเรียกว่า Allocate Proportional โดยผลจากการคำนวณ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2,498 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,500 คน ในการวิจัยครั้งนี้ได้โรงเรียนและจำนวนนักเรียน ดังต่อไปนี้

ตาราง แสดงภาค จังหวัด โรงเรียน และจำนวนของตัวอย่าง¹

ภาค	จังหวัด	จังหวัด	จำนวน
เหนือ	เชียงราย	โรงเรียนแม่สะเรียง “บริพัตรศึกษา”	120
	เชียงราย	โรงเรียนบ้านป่ายาง แม่สาย	111
	สุโขทัย	โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม	133
ตะวันออกเฉียงเหนือ	มหาสารคาม	โรงเรียนสาธิตมหาสารคาม	137
	มหาสารคาม	โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม	118
	ขอนแก่น	โรงเรียนบ้านหนองไหลหนองบัวไหล	108
	ขอนแก่น	โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรค์	114
ตะวันออก	มหาสารคาม	โรงเรียนบ้านโคกแปะ	132
	ชลบุรี	โรงเรียนพิมพ์รัฐประชาสรรค์	130
	ชลบุรี	โรงเรียนสิงห์สมุทร	113
ตะวันตก	เพชรบุรี	โรงเรียนเบญจเทพอุทิศ	118
	กาญจนบุรี	โรงเรียนบึงตรุราษฎร์รังสรรค์	131
	ราชบุรี	โรงเรียนเบญจมาชูกิต	127
ภาคกลาง	รังสิต	โรงเรียนสาปัญญารังสิต	127
	อ่างทอง	สตรีอ่างทอง	114
	กรุงเทพ	โรงเรียนพระโขนงพิทยาคม	140
	นครนายก	โรงเรียนวัดสันยาราม	120
	นครนายก	ปิยชาติพัฒนา	126
	ภูเก็ต	โรงเรียนสตรีภูเก็ต	125
	นครศรีธรรมราช	โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช	109
	กระบี่	โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล	117
รวม			2,570

2.4 กลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจากประสบการณ์และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและคัดเลือกด้วยวิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Selective Sampling) คือ ผู้อำนวยการสำนักงานการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกนักวิชาการด้านการสื่อสารมวลชน หัวหน้าโต๊ะข่าวสิ่งแวดล้อมสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย หัวหน้าสถานีกาชาดสิรินธร สถานีกาชาดที่ 12 พุ่งสงค์ และผู้กำกับละครโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 6 คน

¹ บางโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนน้อย จึงต้องเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในตำบลใกล้เคียง จึงทำให้บางจังหวัดมีหลายโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 2 และ 3 ใช้สถิติ ร้อยละ เฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การหาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว ใช้สถิติ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และเปรียบเทียบความตระหนักรู้ของเยาวชนในเขตกรุงเทพและเยาวชนในต่างจังหวัด ใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักรู้ ตามลักษณะของความเข้าใจ ใช้สถิติ ANOVA และเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาการสนทนากลุ่ม (Focus group)

1. การดำเนินกิจกรรมในแต่ละวัน

ในเวลา 1 วันเยาวชนส่วนใหญ่ใช้เวลา ดูโทรทัศน์ และมีบางคนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เล่นกับน้องทำงานบ้าน ฟังเพลง ดูโทรทัศน์นั้นทุกคนดูทางช่อง 7 โดยไม่มีผู้ใดดูช่อง 11 หรือ NBT ส่วนใหญ่ดูการ์ตูน และดูละครเป็นหลัก ส่วนข่าวสารเกี่ยวกับบ้านเมืองนั้นดูบ้าง และสามารถตอบได้ว่าข่าวอะไรที่กำลังเป็นหัวข้อสำคัญอยู่ในขณะนี้

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

เยาวชนส่วนใหญ่ทราบว่าเกิดน้ำท่วมมาก และรู้สึกรู้สึกว่าอากาศร้อนขึ้นมากกว่าปีก่อน แต่ไม่รู้ว่าการเกิดอากาศร้อนหรือน้ำท่วมนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร

3. การรักษาสีสิ่งแวดล้อม

เยาวชนมีการประหยัดไฟโดยปิดไฟดวงที่ไม่ใช้ ปิดทีวีเมื่อไม่ดู การประหยัดไฟฟ้านี้ส่วนใหญ่เกิดจากการสอนของบิดาและมารดาเป็นหลัก แต่เยาวชนบางคนก็ยังมีการเผาขยะทิ้งขยะลงคลอง สาเหตุอื่นเนื่องมาจากไม่มีที่ทิ้ง และยังใช้กระดาษสองหน้าบ้าง

4. ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน

ทุกคนเคยได้ยินเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน โดยได้ยินจากสื่อโทรทัศน์ แต่ในความเป็นจริงไม่ทราบว่าคืออะไรเกิดจากอะไร และจะช่วยลดภาวะโลกร้อนได้อย่างไร แต่มี 1 คน สามารถตอบได้ว่า การช่วยลดภาวะโลกร้อนสามารถกระทำได้ด้วยการประหยัดน้ำประหยัดไฟ โดยทราบวิธีจากครูที่โรงเรียนและมีความเห็นว่าสื่อนำเสนอในปริมาณน้อย

5. รูปแบบของการรณรงค์ผ่านสื่อโทรทัศน์

ส่วนใหญ่ตอบว่าให้ทำเป็นรูปการ์ตูนที่มีสาระให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน โดยต้นแบบในการรณรงค์ก็คือ ตองการ ดาราช่อง 7 นักร้องคือ ดา เอ็นโดฟิน บอดีแอสลม และ โปเตโต้ เป็นผู้นำในการรณรงค์ หากมีการรณรงค์โดยใช้บุคคลเหล่านี้แล้วจะมีการทำตามบ้าง

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม

1. พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชน

1.1 การเปิดรับ

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่เปิดรับรายการบันเทิงมากกว่ารายการเชิงสารคดี และรายการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ที่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน) โดย เยาวชนมีการเปิดรับรายการสารคดี

และรายการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อมทางวิทยุโทรทัศน์เฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยช่อง 7 มีการเปิดรับอยู่ระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าช่องอื่น คือ ร้อยละ 2.64

เยาวชน ส่วนใหญ่เคยเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ทางสื่อโทรทัศน์ และได้ยินเรื่องภาวะโลกร้อนจากหน่วยงานราชการ น้อยที่สุด

โดยเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครมีการเปิดรับเรื่องเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนทางสื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสาร และจากอาจารย์ มากกว่าเยาวชนที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัด ส่วนเยาวชนในต่างจังหวัดมีการเปิดรับเรื่องเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนทางอินเทอร์เน็ต มากกว่าเยาวชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ

ลักษณะการเปิดรับ เยาวชน ส่วนใหญ่ ติดตามบ้างบางครั้ง มีการเปิดรับแบบจับบ้างไม่จับบ้าง เข้าใจบ้างเกี่ยวเนื่องหาภาวะโลกร้อนที่ได้รับ โดยเยาวชนในต่างจังหวัดมีร้อยละของผู้ที่ตอบว่าเข้าใจสูงกว่าเยาวชนในเขตกรุงเทพฯ

ลักษณะความเพียงพอของข่าวสาร เยาวชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนมีความเพียงพอปานกลาง โดยเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าในต่างจังหวัด

1.2 ความต้องการ

ลักษณะความต้องการเยาวชน ส่วนใหญ่ ต้องการให้ดารารับเป็นฟรีเซ็นเตอร์ โดยเยาวชนในกรุงเทพฯมีร้อยละของความต้องการให้นักรื่องเป็นฟรีเซ็นเตอร์สูงกว่า ส่วนเยาวชนในต่างจังหวัดมีร้อยละของความต้องการให้นักรื่องเป็นฟรีเซ็นเตอร์สูงกว่าเยาวชนในเขตกรุงเทพฯ

เยาวชน ส่วนใหญ่ ต้องการให้การรณรงค์เรื่องภาวะโลกร้อนผ่านทางโทรทัศน์มากที่สุด ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครมีร้อยละของความต้องการให้รณรงค์เรื่องภาวะโลกร้อนผ่านทางโทรทัศน์และผ่านสื่อบุคคล (อาจารย์และนักกีฬา) ส่วนเยาวชนในต่างจังหวัดต้องการให้รณรงค์เรื่องภาวะโลกร้อนผ่านทางหนังสือพิมพ์และวิทยุ

หากเป็นหนังสือพิมพ์ต้องการให้มีการรณรงค์ภาวะโลกร้อนมากที่สุดคือ ไทยรัฐ รองลงมา ส่วนสถานีวิทยุที่เยาวชนต้องการมากที่สุดได้แก่ คลื่นคลื่น 97.5

2. รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชน

เยาวชนมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่รักษาภาวะโลกร้อนเฉลี่ยโดยอยู่ในระดับปานกลาง หรือทำในลักษณะทำบ้างไม่ทำบ้าง โดยการกระทำที่ทำมากที่สุดคือ ไม่ช่วยโรงเรียนประหยัด น้ำ ไฟฟ้า เปิดไฟฟ้านอนตอนกลางคืน

2.1 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

เยาวชนตอบถูกมากที่สุดเรียงลำดับคือ การตัดไม้ทำลายป่า จะทำให้น้ำท่วมโลกในอนาคตได้ (n=2,315 คิดเป็นร้อยละ 92.60) อากาศที่ร้อนขึ้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการเผาขยะ (n=2,260 คิดเป็นร้อยละ 90.40) การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้น้ำท่วมรุนแรงขึ้นในช่วงหน้าฝนได้ (n=2,002 คิดเป็นร้อยละ 80.08)

เยาวชนตอบผิดมากที่สุดเรียงลำดับคือ การทำฟาร์มสัตว์ ส่งผลให้อากาศร้อนขึ้นในแต่ละปีได้ (n=722 คิดเป็นร้อยละ 28.88) การไม่ประหยัดน้ำมันสามารถทำให้ประเทศไทยมีฤดูหนาวสั้นลงได้ (n=503 คิดเป็นร้อยละ 20.12) การเปิดแอร์หรือพัดลม มาก ๆ จะส่งผลให้เกิดน้ำท่วมโลกได้ และ การเพิ่มปริมาณขยะ ส่งผลให้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลได้ (n=422 คิดเป็นร้อยละ 16.88)

ส่วนเยาวชนตอบว่าไม่ทราบมากที่สุดคือ การไม่ประหยัดน้ำมันสามารถทำให้ประเทศไทยมีฤดูหนาวสั้นลงได้ (n=1,262 คิดเป็นร้อยละ 50.48) การทำฟาร์มสัตว์ ส่งผลให้อากาศร้อนขึ้นในแต่ละปีได้ (n=1,144 คิดเป็นร้อยละ 45.76) โรคระบาดที่หายไปแล้ว กลับมาระบาดอีกเพราะ อุตสาหกรรมผลิตเส้นใย เคมีและพลาสติก (n=1,071 คิดเป็นร้อยละ 42.84) โดยเยาวชนในกรุงเทพฯและต่างจังหวัดมีความตระหนักรู้ด้านความรู้ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ความสัมพันธ์ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนและความตระหนักรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนกับความตระหนักรู้มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ความตระหนักรู้ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 การเปรียบเทียบความตระหนักรู้จำแนกตามความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชน พบว่าความแตกต่างของความตระหนักรู้ จำแนกตามลักษณะความเข้าใจ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า เยาวชนที่มีลักษณะความเข้าใจต่างกัน มีความตระหนักรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ 1. กลุ่มที่เข้าใจ มีความตระหนักรู้สูงกว่ากลุ่มที่ เข้าใจบ้าง 2. กลุ่มที่เข้าใจ มีความตระหนักรู้ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าใจ และ 3. กลุ่มที่เข้าใจบ้างมีความตระหนักรู้ด้านความรู้สูงกว่ากลุ่มไม่เข้าใจ นั้นหมายความว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนมีผลต่อความตระหนักรู้

ผลการวิเคราะห์ในส่วนของ การสัมภาษณ์

1. การเกิดปัญหา

ภาวะโลกร้อน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ เกิดเป็นภัยธรรมชาติ โดยมีมนุษย์มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย หลายองค์กรพยายามสร้างหรือปลูกจิตสำนึก ในเรื่องของภาวะโลกร้อน มีการพูดถึงถึงภาวะโลกร้อนในหลาย ๆ แง่มุม

จากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าประชาชนยังไม่ได้ตระหนัก หรือแม้กระทั่งคนทำงานที่เกี่ยวข้องเองก็ยังไม่มีความตระหนักเกี่ยวกับการลดภาวะโลกร้อนเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติก ซึ่งปัจจุบันพบว่าปัญหาขยะที่มาจากการใช้ถุงพลาสติกเยอะแยะมาก คนทั่วไปนิยมใช้กันมาก คนขายของก็ยังชินกับการใส่ถุงพลาสติกก่อนลงตะกร้าและปัญหาที่ตามมาคือ การเผาขยะ การเผาขยะมักเกิดขึ้นนอกเขตเทศบาลเนื่องจากไม่มีที่จัดเก็บขยะเหมือนในเมือง ดังนั้นปัญหาส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะกับการรักษาสิ่งแวดล้อม

2. นโยบายของรัฐบาล

ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการเกิดภาวะโลกร้อน และได้จัดตั้งสำนักงานบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก โดยรัฐบาลมีแผนยุทธศาสตร์การจัดการสภาพภูมิอากาศ ซึ่งในแผนนี้ประกอบไปด้วยแผนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นแล้ว และแผนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวให้เข้ากับภาวะของการเปลี่ยนแปลงของโลก เช่น มีการวิจัยคิดค้นพันธุ์ข้าวที่ทนแล้ง ทนน้ำท่วม รวมทั้งมีแผนการแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

มีการจัดตั้ง สำนักงานบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก โดยมีนโยบายผลักดันให้เกิดการหารายได้จาก การลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเรียกว่าโครงการ CDM โครงการนี้เป็นการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยเปลี่ยนให้เป็นคาร์บอนเครดิต เพื่อขายให้ประเทศอุตสาหกรรม และมีการรณรงค์ให้ช่วยกันลดภาวะโลกร้อนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น เช่น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ทำการรณรงค์เพื่อให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยตรงด้วยเช่นกัน

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหา

ภาวะโลกร้อน คือ การที่ อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นอันเกิดจากภาวะเรือนกระจก ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน มีมูลเหตุมาจากการปล่อยก๊าซพิษต่าง ๆ ทำให้แสงอาทิตย์ส่องทะลุผ่านชั้นบรรยากาศมาสู่พื้นโลกได้มากขึ้น ซึ่งเรียกว่า ภาวะเรือนกระจก ก๊าซที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจก ที่สำคัญมี 6 ชนิด และจะต้องลดการปล่อยเพื่อลดภาวะเรือนกระจกได้แก่ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ก๊าซมีเทน (CH₄) ก๊าซไนตรัสออกไซด์

(N2O) ก๊าซไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน (HFCS) ก๊าซเปอร์ฟลูออโรคาร์บอน (PFCS) และก๊าซซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ (SF6) ซึ่งที่มาของการเกิดก๊าซทั้ง 6 ชนิดนี้ก็มีความแตกต่างกัน

เมื่อพูดถึงภาวะโลกร้อน คนทั่วไปก็จะนึกถึงความร้อน ความแล้ง แต่ยังไม่มีการอธิบายได้ว่าทำไมถึงเกิดอะไร เกิดแล้วจะมีผลให้เกิดอะไรขึ้น การรณรงค์ออกทางสื่อก็มีลักษณะที่ออกเป็นช่วงสั้น ๆ ไม่ได้มีช่วงเวลาอย่างจริงจังที่จะมาอธิบายถึงสาเหตุต่าง ๆ และถึงแม้ว่ารัฐจะมีนโยบายและมีแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวกับการรักษาธรรมชาติเพื่อลดภาวะโลกร้อนแล้ว แต่ในมุมมองของผู้ปฏิบัติในพื้นที่ก็ยังคงมีความเห็นว่า แนวปฏิบัตินั้นไม่มีการกระทำอย่างต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติเองมีความเข้าใจและการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับรัฐบาล เช่น เจ้าหน้าที่ยังไม่เป็นตัวอย่างที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประชาชนยังเข้าใจไม่ตรงกับรัฐบาลและเมื่อมีการปฏิบัติงานแล้ว หากมีการประเมิน หรือวัดผล ดัชนีประเมินผลการปฏิบัติงานมักไม่ตรงกัน ส่งผลให้ทุกวันนี้คนทั่วไปรู้จักคำว่า “ภาวะโลกร้อน” แต่ไม่เข้าใจว่าคืออะไร ส่งผลอะไร เกิดจากอะไร

4. การแก้ปัญหา

การรณรงค์เพื่อให้คนหันมารักษาสภาพแวดล้อมนั้น ต้องให้ความรู้ก่อน เกิดความตระหนัก รณรงค์ให้เปลี่ยนพฤติกรรม ถ้าต้องทำจริง ๆ ต้อง จัดกลุ่มระดับอายุ และรณรงค์ไปตามระดับอายุ โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องมีวิธีการสอนใหม่ ๆ คือ ไม่ให้ท่องเป็นนอย่างเดียว โดยต้องเริ่มจากการปรับปรุงหลักสูตร โดยมีการบรรจุเรื่องเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการเรียนการสอนต้องอยู่ในรูปของการปฏิบัติจริง การเรียนการสอนผ่านกิจกรรม อาจเป็นเกม ให้ดูหนัง หรือเรียนโดย การให้เด็กได้ฝึกทำนา หรือพาเด็กไปเดินเล่นในสวนสาธารณะ เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจและรักในสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้แล้วการเรียนยังต้องมีการบูรณาการกับวิชาอื่น เช่น ให้เด็กดูแล้วทำนาจริง ทำให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรมเกี่ยวกับการทำขวัญข้าวไปด้วย ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าข้าวมีความเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม วิธีการแบบนี้เป็นการสอนแบบปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้อย่างลึกซึ้งซึ่งจำเป็นจะต้องสอนตั้งแต่ยังเด็ก และควรจะต้องเป็นไปในทุก ๆ วิชาในเรื่องที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งผลต่อการสร้างนิสัยในการรักษาสิ่งแวดล้อมของเด็ก ซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต นอกจากนี้ตัวครูผู้สอนก็ต้องมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปริมาณก๊าซที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก และต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนด้วยเช่นกัน

ส่วนระดับชาวบ้านนั้นต้องเน้นสร้างความเข้าใจและสร้างความตระหนักรู้ โดยอาจกระทำผ่านผู้นำชาวบ้าน รวมทั้งต้องมีการร่วมมือกันสร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่นการจัดหาถังขยะมาไว้รองรับขยะ และสร้างระบบการทำลายขยะที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะหากไม่มีสิ่งระบบแล้ว ชาวบ้านก็จะกลับไปใช้วิธีการเดิมคือการเผา ถึงแม้ว่าเขาจะรู้ว่าการเผาไม่ดีแต่เขาไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อทำลายขยะ

การรณรงค์ต้องมีการกระตุ้นผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในทุก ๆ จังหวัดให้เกิดความพร้อมเพรียงกัน เนื่องจากทุกวันนี้มีเฉพาะภาพของกรุงเทพมหานครเท่านั้น ที่มีการตื่นตัวเรื่องโลกร้อนซึ่งมองดูแล้วกระทำมากกว่า รัฐบาล เพราะฉะนั้นการตื่นตัว และการร่วมมือกันควรจะรวมกันหลายฝ่ายตั้งแต่รัฐบาลจนถึงประชาชนทั่วไป

5. การรณรงค์

หากต้องการรณรงค์ให้เด็กเกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกนั้น คงต้องเลือกการรณรงค์ผ่านทางสื่อมวลชนเนื่องจากสื่อมวลชนนั้นมีคุณสมบัติที่เข้าถึงประชาชนได้กว้าง รวดเร็ว มีภาพและเสียงที่เหมาะสมกับการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน แต่การรณรงค์ผ่านทางทีวีนั้น ต้องใช้เงินมากที่สุดเช่นกัน นอกจากนั้นอาจใช้สื่อวิทยุช่วยในการย้ำเตือนความสำคัญของการรักษาธรรมชาติเพื่อลดภาวะโลกร้อน และอาจเลือกมาใช้แทนทีวีได้หากหน่วยงานนั้นมีงบประมาณน้อย นอกจากนั้นยังต้องสร้างบุคคลตัวอย่างในสังคม (Social Model) โดยใช้คนที่ประชาชนทั่วไปนิยมชมชอบ มาช่วยรณรงค์เรื่องโลกร้อน ซึ่งอาจเป็นดาราก็ได้เช่นกัน

6. การรณรงค์ด้วยสื่อ

ด้วยคุณสมบัติของสื่อ ที่มีส่วนในการกระจายข้อมูลได้รวดเร็ว และสร้างกระแสในเรื่องต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้น หากใช้สื่อมารณรงค์ให้เกิดการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมก็จะเป็นสิ่งที่ดี สื่อที่ใช้ได้ดีก็คือสื่อโทรทัศน์ แต่ปัญหาที่พบก็คือสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ต้องใช้งบประมาณมาก และตัวสื่อมวลชนเองยังไม่ค่อยเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ทำให้เจาะประเด็นไม่ค่อยถูก เรื่องสื่อ ประเด็นแรกเลยคือ ผู้สื่อข่าวต้องรู้เรื่อง ต้องเข้าใจคำถาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต้องจัดอบรมนักข่าว และต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ การรณรงค์ในทุกวันนี้ หลาก ๆ หน่วยงานทำไปเหมือนแฟชั่น เนื่องจากปีนี้ประเด็นโลกคือภาวะโลกร้อน หากปีหน้าประเด็นโลกร้อนเปลี่ยนไป ก็จะไม่มีการพูดถึง เหมือน ๆ เช่นเดียวกันกับโรคเอดส์ที่สื่อมวลชนไม่นำเสนอเป็นประเด็นสำคัญก็ทำให้ประเด็นนี้เงียบหายไป แต่เชื่อว่าโรคเอดส์จะหายไปจากสังคม แต่ในทางตรงกันข้ามทำให้คนไม่ระมัดระวังเท่ากับตอนที่ สื่อนำเสนอเป็นประเด็นของสังคม สรุปว่าทุกหน่วยงาน จะต้องร่วมมือกัน ทำให้แรงและทำอย่างต่อเนื่อง จริงจังและต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ต้องใช้ภาษาและการอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนใน ลักษณะที่ใช้ภาษาง่าย ไม่ใช้ศัพท์ทางวิชาการที่เข้าใจยาก และพยายามทำให้เกิดเป็นลักษณะที่เข้าถึงชีวิตประจำวันได้ เช่น ให้ขึ้นรถเมล์แทนการใช้รถส่วนตัว ซึ่งสื่อทุกวันนี้ก็พยายามทำแต่ยังไม่ได้กระทำในขั้นที่รุนแรง เท่าไรนัก แต่ทำตามสมมตินิยม ยังไม่หนักเท่าไรนัก

ในส่วนของรัฐบาลควรให้ความสำคัญสนับสนุน ในเรื่องของการใช้สื่อละคร ในการสอนเพื่อการเรียนรู้ และการศึกษาของเด็ก เพราะจะได้หลากหลาย มีสื่อในการเรียนการสอนให้เด็กเลือกมากขึ้น เพราะว่ามีสื่อในรูปแบบการทำละคร ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เห็นภาพจริง และอาจจะทำให้เด็กมีจินตนาการ และเข้าใจเรื่องราวได้ดี ขึ้นมากกว่าเห็นแค่ตัวหนังสือเพียงอย่างเดียว

เนื้อเรื่องของละครทางโทรทัศน์ที่จะทำออกมาก็คงต้องปลูกฝังเยาวชน ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านคุณธรรม สิ่งแวดล้อม สังคม และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เราต้องทำความเข้าใจ และ พร้อมรับมือกับทุกอย่างที่เกิดขึ้นหรือที่เจอได้

การอภิปรายผล

พฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนทางหน่วยงานราชการน้อยอาจเป็นเพราะหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องได้ทำการสื่อสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์แล้ว และการที่เยาวชนเปิดรับผ่านโทรทัศน์ก็อาจเปิดรับจากหน่วยงานราชการเป็นผู้ส่งก็ได้เช่นกัน

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่เปิดรับรายการบันเทิงมากกว่ารายการเชิงสารคดีโดยส่วนใหญ่เปิดรับละครหลังข่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจความนิยมรายการโทรทัศน์ประจำปี 2551 ที่ดำเนินการโดย AGB Nielsen Media Research ที่พบว่า ส่วนแบ่งผู้ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลาไพรม์ไทม์ของช่อง 7 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ ระหว่างวันที่ 1-15 ก.ย. เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 7.8 ซึ่งเป็นส่วนแบ่งผู้ชมสูงสุดในรอบปี ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสำเร็จของละครโทรทัศน์...” (หนังสือพิมพ์ ข่าวสดวันที่ 27 ตุลาคม 2551) ส่วนรายการสารคดีที่ส่วนใหญ่แล้วได้นำเสนอเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อนนั้น เยาวชนไทยมี ค่าเฉลี่ยของการเปิดรับที่ต่ำกว่ารายการบันเทิง และยังติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนติดตามบางครั้ง นั่นอาจเป็นเพราะว่า รายการเหล่านี้นำเสนอเรื่องที่หนัก ซึ่งกลุ่มคนในวัยนี้อาจจะไม่ค่อยสนใจที่จะเปิดรับ ประกอบกับรายการสารคดีที่นำเสนอเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและภาวะโลกร้อน นอกจากนี้รายการเหล่านี้ยังได้เวลาออกอากาศ ในช่วงที่เยาวชนเหล่านี้ ไม่สามารถรับชมได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับรายการบันเทิงมักได้เวลาที่อยู่

ในช่วงที่เยาวชนสามารถเปิดรับชมได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านรายการข่าวและสิ่งแวดล้อมที่ให้สัมภาษณ์ไว้ตอนหนึ่งว่า “เนื้อหาทางสิ่งแวดล้อม เป็นเนื้อหาที่ขายไม่ได้ หมายความว่าถ้าจะจับไปเป็นเนื้อหาเพื่อขาย ก็ขายไม่ออก เหมือนกับที่เราเรียกว่า เนื้อหาสิ่งแวดล้อมก็จะได้กล่องแต่ไม่ได้เงิน ฉะนั้นสิ่งที่ได้กล่องมักจะได้พื้นที่น้อย และได้เงินน้อย คนส่วนใหญ่ก็จะไปทำในสิ่งที่ได้เงิน หรือแม้กระทั่งพื้นที่ข่าวเอง ผู้บริหารก็มักจะมองว่าข่าวที่คนสนใจคือ ข่าวเศรษฐกิจสังคม การเมือง อาชญากรรม ข่าวอะไรก็ได้ที่หือหวาตักกันทำเงินได้ ไม่ใช่ข่าวสิ่งแวดล้อม ประกอบกับข่าวสิ่งแวดล้อม โดยธรรมชาติแล้วจะมีพัฒนาการที่ไม่รวดเร็ว เหมือนข่าวอื่น คือถ้าเปรียบเทียบกับให้เห็นก็คือ ข่าวการเมืองมีพัฒนาการให้เห็นทุกวัน คนพูดเป็นข่าว หรือข่าวอาชญากรรมที่มีคดี มีการติดตามการจับมีพัฒนาการทุกวัน แต่ข่าวสิ่งแวดล้อมพัฒนาการช้า เพราะแต่ละเรื่องมันเกิดขึ้นช้า” (จิตติมา บ้านสร้าง, สัมภาษณ์วันที่ 13 ตุลาคม 2551) เหตุผลดังกล่าวนี้อาจ นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์มาช่วยอธิบายได้ว่ามนุษย์จะมีความสนใจเรื่องใกล้ตัวหรือเรื่องที่เป็นพื้นฐานของตนเองก่อนที่จะสนใจเรื่องที่ไม่ใกล้ตัว ซึ่งเรื่องสิ่งแวดล้อมคนมักมองเป็นเรื่องใกล้ตัว เนื่องจากจะเห็นผลในนานในอนาคตจึงยังไม่คิดว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว ซึ่งสังเกตได้จากผลการตอบคำถามที่ว่า เยาวชนมีความเห็นว่า “เพื่อนส่วนใหญ่คิดว่าเรื่องเปลี่ยนแปลงของภาวะอากาศเป็นเรื่องใกล้ตัว แต่คิดว่าคงมีอายุอยู่ไม่ถึงวันที่น้ำทะเลท่วมโลก จึงไม่ต้องคิดว่าจะต้องทำอะไรเพื่อช่วยโลก” ประกอบตามแนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภค สามารถอธิบายได้ว่าเมื่อผู้ชม (มนุษย์) ต้องการชมรายการใด เพื่อให้มีขายได้ก็ย่อมต้องจัดรายการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม

รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

เยาวชนมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่รักษาภาวะโลกร้อนเฉลี่ยโดยอยู่ในระดับปานกลาง หรือทำในลักษณะทำบ้างไม่ทำบ้าง โดยการกระทำที่ทำมากที่สุดคือ ไม่ช่วยโรงเรียนประหยัด น้ำ ไฟฟ้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคำถามที่อยู่ในแบบสอบถามได้ถามว่า “ไม่จำเป็นต้องช่วยโรงเรียนประหยัดน้ำ ไฟฟ้า เพราะจ่ายค่าทอมแล้ว” ซึ่งคำถามในลักษณะนี้ และได้คำตอบในว่ามีภาระกระทำในระดับมากที่สุดนั้น ทำให้มองเห็นว่า เยาวชนไทยอาจมีความคิดว่า เมื่อจ่ายเงินแล้วก็จำเป็นต้องประหยัด แต่ถ้าหากเยาวชนไทยมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมแล้วก็อาจมีความคิดไปในอีกรูปแบบหนึ่งก็คือ การประหยัดน้ำ ไฟฟ้า นั้นไม่ใช่แค่ช่วยโรงเรียนประหยัดแต่เป็นการช่วยโลกในทางอ้อม ดังนั้น ในการเรียนการสอนอาจต้องมีการเสริมแนวคิดเช่นนี้ลงไปด้วยเช่นกัน

ความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

เยาวชนตอบถูกมากที่สุดเรียงลำดับคือ การตัดไม้ทำลายป่า จะทำให้น้ำท่วมโลกในอนาคตได้ อากาศที่ร้อนขึ้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการเผาขยะการตัดไม้ทำลายป่า ทำให้น้ำท่วมรุนแรงขึ้นในช่วงหน้าฝนได้ เยาวชนตอบผิดมากที่สุดเรียงลำดับคือ การทำฟาร์มสัตว์ ส่งผลให้อากาศร้อนขึ้นในแต่ละปีได้ การไม่ประหยัดน้ำมันสามารถทำให้ประเทศไทยมีฤดูหนาวสั้นลงได้ การเปิดแอร์หรือพัดลม มาก ๆ จะส่งผลให้เกิดน้ำท่วมโลกได้ และการเพิ่มปริมาณขยะ ส่งผลให้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลได้ ส่วนเยาวชนตอบว่าไม่ทราบมากที่สุดคือ การไม่ประหยัดน้ำมันสามารถทำให้ประเทศไทยมีฤดูหนาวสั้นลงได้ การทำฟาร์มสัตว์ ส่งผลให้อากาศร้อนขึ้นในแต่ละปีได้โรคระบาดที่หายไปแล้ว กลับมาระบาดอีกเพราะ อุตสาหกรรมผลิตเส้นใย เคมีและพลาสติกและเยาวชนในกรุงเทพและต่างจังหวัดมีความตระหนักรู้ด้านความรู้ ไม่แตกต่างกัน สาเหตุที่เยาวชนตอบผิด นั้นอาจมาจากคำถามที่ใช้ถามเป็นการถามทางอ้อม จึงทำให้เยาวชนไม่สามารถนำเหตุและผลมาผูกกันได้

นอกจากนี้สื่อมวลชนยังสามารถสร้างเรื่องราวให้เป็นที่รู้จักโดยการสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนให้เป็นที่รู้จักและเป็นวาระสำคัญได้ ดังแนวคิดทฤษฎีการจัดวาระข่าวสาร (Agenda setting) จึงอาจเป็นไปได้ว่าเยาวชนไทยรู้จักคำว่าภาวะโลกร้อน หรือคำว่าโลกร้อน แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ความตระหนักรู้ได้นั้นอาจเป็นไปได้ว่า สื่อมวลชนได้สร้างเรื่องเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนให้เป็นที่รู้จักแล้ว แต่เยาวชนไม่ได้เปิดรับรายละเอียด

เกี่ยวกับเหตุและผลของภาวะโลกร้อน โดยรายละเอียดดังกล่าว ซึ่งรายละเอียดของเรื่องราวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ส่วนใหญ่ที่ผู้อ่านนำเสนอในรายการประเภทสารคดี ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า เยาวชนไทยมีการเปิดรับในปริมาณน้อย

ความสัมพันธ์ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทยและความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนไทย

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนกับความตระหนักรู้มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นหมายความว่า เยาวชนที่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนมากก็จะมี ความตระหนักรู้ในเชิงบวก เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของ บุชบา บุญนำมา(2541) ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และความตระหนัก เรื่องโรคเอดส์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อ.เมือง จ.พิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อรวมทุกชนิดมี ความสัมพันธ์กับความตระหนักเกี่ยวกับโรคเอดส์ งานวิจัยของ ภิญญาภรณ์ เพ็ญภินันท์ (2544) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนักรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม งานวิจัยของ กชพร ลิขิตมาศกุล (2544) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ความรู้ ความตระหนักและความเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน จากหนังสือพิมพ์ แผ่นพับ/ใบปลิว สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนที่ทำงาน/สถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้และความตระหนักเชิงบวกเกี่ยวกับ ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันและบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต งานวิจัยของ ณัฐธัญญา วรวรรณเศรษฐ์ (2546) ศึกษา กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ โครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล ความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เต่าทะเลของประชาชนในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่าทะเลมีความสัมพันธ์กันกับความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์เต่าทะเล งานวิจัยของ วีระศักดิ์ จรินทร์รัตนกร (2546) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หอยหลอดของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์หอยหลอดของประชาชนจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์หอยหลอด

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนกับความตระหนักรู้มีความสัมพันธ์กันใน ความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ อาจเกิดขึ้นจาก มีตัวแปรบางตัวเกิดขึ้นโดยส่งผลให้เกิดขึ้นนั้น เบี่ยงเบนไป ซึ่งตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้อาจได้แก่ ความรู้หรือทัศนคติ ซึ่งไม่ได้นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ แต่ก็มี การวิจัยบางเรื่องของ ประทีป ดวงแก้ว (2548) ที่ศึกษาความรู้ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่า ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าของ นักศึกษารับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ในทุกด้านที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และงานวิจัยของมธุกร กิตติวัชรพงศ์ (2548) ศึกษาเรื่อง ความตระหนักรู้ ทศนคติและความต้องการของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อโครงการรณรงค์เพื่อครอบครัว พบว่า ความตระหนักรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความต้องการของประชาชนที่มีต่อโครงการรณรงค์เพื่อครอบครัว ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่า เมื่อมีการเปิดรับ ก็จะต้องมีความรู้ และทัศนคติ ก่อน จึงจะเกิดความตระหนักรู้ได้

ดังนั้นผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จึงยังไม่สามารถนำไปสร้างเป็นนโยบายได้ แต่อาจนำไปเสนอแนะเบื้องต้นได้ว่า หากสื่อเสนอเรื่องที่ต้องการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนในปริมาณมากและผู้รับมีการเปิดรับในปริมาณมาก ก็อาจจะทำให้ผู้รับจะเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับเรื่องภาวะโลกร้อนได้เช่นกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของเยาวชนและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนของเยาวชน

ความตระหนักรู้ด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กันกับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อน ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นหมายความว่า เยาวชนที่มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนในระดับสูงก็จะมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนในเชิงบวก เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฌ็องญูนิซา วรวรรณเศรษฐ์ (2546) ที่ศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล ความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เต่าทะเลของประชาชนในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า ความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์เต่าทะเลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เต่าทะเล งานวิจัยของ วีระศักดิ์ จรินทร์รัตนากกร (2546) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หอยหลอดของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์หอยหลอดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หอยหลอด โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในเชิงบวก

จากการศึกษาพบว่าความตระหนักรู้กับความคิดเห็น มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นอาจเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์นั้น มีระดับต่ำ ดังจะเห็นได้จากบางส่วนของกรสนทนากลุ่มที่พบว่า “ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย รู้ว่าการทิ้งขยะลงแม่น้ำนั้นไม่ดี แต่ที่ยังทำอยู่เนื่องจาก ไม่มีที่ทิ้งขยะที่ดีกว่า”

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยบางส่วนที่แสดงให้เห็นว่า ความตระหนักรู้และรูปแบบการดำเนินชีวิตนั้นไม่มีความสัมพันธ์ กล่าวคือ มีความตระหนักรู้และไม่ปฏิบัติตามก็ได้ เช่น ผลการวิจัยของ ภิญญาภรณ์ เพ็ญภินันท์ (2544) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนักและทัศนคติของประชาชนในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ที่พบว่าความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และงานวิจัยของ นารีกันต์ พรหมนง (2544) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความตระหนักของผู้บริหาร การเปิดรับข่าวสารด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าหากเยาวชนไทยมีความตระหนักรู้เรื่องภาวะโลกร้อนแล้ว ก็ไม่สามารถคาดเดาได้ว่า จะเกิดผลเชิงบวกต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตต่อภาวะโลกร้อนได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สื่อต้องปฏิบัติความคิดของตนเอง ต้องทำรายการที่คนดูจำเป็นต้องดู หรืออะไรที่เป็นประโยชน์ ไม่ใช่ทำรายการที่คนต้องการดู ปลูกฝังความคิดว่าคนต้องดูอะไร และหารายการที่เป็นประโยชน์ป้อนให้ดู นอกจากนี้สื่อควรทำหน้าที่ให้การศึกษแก่ผู้ชมไม่ใช่ต้องทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของคนอย่างเดียว การที่ทำให้สื่อทำหน้าที่ให้การศึกษานั้นต้องทำขึ้นเพื่อจรรโลงจิตใจคน การทำรายการเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนนั้นหากไม่ได้พื้นที่ในการนำเสนอรายการอาจต้องมีการสอดแทรกเข้าไปในทุกๆรายการ เพื่อให้เป็นเรื่องเดียวกันทั้งหมด นอกจากนี้อาจต้องมีการนำเสนอวิธีการลดภาวะโลกร้อน ให้มากขึ้น เนื่องจากขณะนี้เยาวชนไทยรู้จักคำว่า “ภาวะโลกร้อนแล้ว” แต่จะยังมีพฤติกรรมที่ทำบ้างไม่ทำบ้างในการลดภาวะโลกร้อน

2. ในการนำเสนอเหตุและสถานการณ์การเกิดภาวะโลกร้อนนั้น ส่วนใหญ่แล้วมีการนำเสนอทางวิทยุโทรทัศน์ในรูปแบบของรายการสารคดี แต่จากการศึกษาพบว่าเยาวชนมีการเปิดรับรายการสารคดี ในระดับต่ำ และรายการสารคดีที่เยาวชนเปิดรับมากกว่ารายการอื่น ๆ คือรายการกบนอกกะลาของบริษัททีวีบูรพา ซึ่งนอกจากรายการนี้จะมีเวลาออกอากาศที่อยู่ในช่วงที่เยาวชนสามารถเปิดรับได้แล้ว รายการนี้ยังเป็นรายการที่มีลักษณะของการดำเนินรายการที่แตกต่างจากรายการสารคดีทั่วไป

3. การปลูกฝังให้เยาวชนไทยมีพฤติกรรมในการรักษาสິงแวดล้อมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน นอกจากนี้ ยังต้องมีการเรียนการสอนที่สอดรับกันทั้งระบบ คือระดับอนุบาล ประถมศึกษาและอุดมศึกษา รวมทั้งยังต้องสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการรักษาธรรมชาติด้วยเช่นมีระบบกำจัดขยะ หรือระบบขนส่งมวลชนที่ดีเพื่อว่าจะได้ลดปริมาณการใช้รถยนต์เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ชมชื่น สมประเสริฐ 2542 รูปแบบการเสริมแรงจูงใจในการทำงานของพยาบาล วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ณัฐธัญญา วรวรรณเศรษฐ์ 2546 ศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เต่าทะเลของประชาชนในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- บุษมา บุญนำมา 2541 การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และความตระหนักเรื่องโรคเอดส์ ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อ.เมือง จ.พิษณุโลก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร
- ประทีป ดวงแก้ว 2548 ความรู้ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
- ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2551 กิจกรรมการระดมความคิดเชิงวิชาการเกี่ยวกับสภาวะโลกร้อน
- ภิญญาภรณ์ เพ็ญภินันท์ 2544 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนักรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปูจังหวัดสมุทรปราการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- มธุกร กิตติวัชรพงศ์ 2548 ความตระหนักรู้ ทศนคติและความต้องการ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อโครงการรณรงค์เพื่อครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- ยุพดี โสทธิพันธ์ 2543 ทักษะภาวะผู้นำ: การจูงใจ. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการบริหารการพยาบาล 1. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วีระศักดิ์ จรินทร์รัตนกร 2544 การเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หอยหลอดของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร